ԱԱՓՐԱՆԿԱ—13—ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ—1862

١٢٧٩—ՃԷՄԱԶԻԼ ԱԽԻՐ—٢١—ԱԼԱԹՈՒՐԳԱ

ՄԻ ՊԻՐԻՆՃԻ—ՍԷՆԷ ՆՈՒՄԷՐՈ—476—ՃՈՒՄԱԱ ԷՐԹԷՍԻ—1—ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ—1862

ՄԷՃՄՈՒԱՂԸ

Իշպու Սէճմուայը Հաւատոս՝ հէր Հաքիթա Ճուամաս Էրթէսի կիւնէրի տաղրիրաճագ տրը՝

Սէնէսի բէշին օլարագ՝	150	ղուրուշ՝
Ալթը այլողը քէվալիք	80	„
Իւչ այլողը քէվալիք	40	„
Վէ պիր նուամէրօսու՝		3 1/2

Տաշրաշար իշիւն պէհէր նուամէրօսունա փօսթախանէ նիզամը մուճիպինճէ իւճլիւթի ալընաճաղը խաուսէթէն պէյան օլունուր՝

ՀԱՅԱՏԻՍ

Իլանաթը պէհէր տրբասը պիր տէֆալրագ 5 ֆրշ՝
Իքի տէֆա իշիւն պէհէր տէֆասընա՝ . . 2 „
Իւչ տէֆա իշիւն պէհէր տէֆասընա՝ . . 1 1/2 „
Իւչ տէֆասան զիատէ օլսա՝ վէ զայէթ ուզուն իլանաթի իշիւն այրընճա բազարլրագ օլսունուր՝
Տաշրասան կէլէն մէքթուպ վէ իլանաթը բօսթա մէսարիֆլէրի՝ կէօմրէքլէրին իւզէրինէ օլսուզ ապս մահալատէ պէյան օլսունուր՝

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԷԼԻՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԼԱՏԸ ԵԱՓԻԱՅԸ ՍԱՅՅԻՐԻՅԻ ՄԻՒՄԱԱԼԻԳ ՎԱԶԷԹԱ

ԱՍԻԹԱՆԷ 1 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ՊՕՐՍԱ ԹԷԼԷԳՐԱՖԸ

Լ ՕՆԴՐԱ՝ 1 Դէկէմբէր՝

Պուրսայ կէլէնէ՝ վէ արտան կէլմէքտէ՝ Ակրպա՝ Թայրան 40՝ 50՝ Թուանա 37՝ 40՝ Մըսըր պուրսասը Գալա 53՝ Իսթանպուլ 41՝ 50՝ Ռուսիա 25՝ 50՝ Շէքիր 30՝ Գանվէ 63՝ Գէնոսլիտէ 92 3/8՝ Ֆայրը աբանմրշ՝ Օսմանը 38 3/4՝ Օսմանը խոթիգրազը 71՝ Ցէվիթ՝ 70 1/4՝

Մարսէլ՝ 6՝ Դէկէմբէր՝

Պուրսայ թէքլիֆ օլունուր՝ էէնի մալա օլասուգա կէլմէքտէ՝ իրէք՝ գօպա՝ տաս բիուն՝ սիասի 60՝ 50 լէ թէքլիֆ օլունուր՝ գամպիո 24՝ 97 1/4՝ Ֆէնոսլար եիւքսէք՝ 70՝ 45՝ գէնոսլիտէ՝ 92 3/8՝

Լ ՕՆԴՐԱ՝ 8 Դէկէմբէր՝

Բազար էրթէսի կիւնիւ պուրսայ ափշոխ՝ Իսպրայիլ 35՝ 37՝ Մըսըր պուրսայ Իսպանիլ 31՝ արբա 24՝ 5՝՝ սուգա՝ իրէք Լէհ՝ Ռիմանպուլ 40՝ 50՝ Գէնոսլիտէ 92 1/4՝ Օսմանը գէնոսլիտէ 38 3/4 39՝ Օսմանը խոթիգրազը 70 3/4՝ 71՝

ՀԱԶԱՏԻՍԱԹԸ ԵՃՆԵՊԻՅԷ

ԻՆԳԻԼԹԷՐԱ՝ Գրալիչա հաղրէթլէրի՝ պիւթիւն ֆամիլեայը թօփլաշըպ՝ Իրէնա Ալֆրէտին Լուսնան գրալիչէթինի գապաւլ իսթիմէսի իւզէրինէ ֆամիլեաճա պիր մէշվէրէթ իթմիշ տիր՝ լաքին նէ գաբար վէրիլմիշ՝ մալիւմ տէյիլ տիր՝

ՖՐԱՆՍԱ՝ Խարթասէն 29 նայէմբէր՝ բէր թարիխի իլէ եաղըլան պիր խապէրէ նազարէն՝ Լօնդրատա մուգիմ Ֆրանսազ էլչիսի թէբաֆընան վուրիա օլան պիր թէլէգրաֆ խապէրի իւզէրինէ՝ վիւքէլա Գոմբիէնեը սէբրայընա տավէթ օլունուպ՝ իմբէրաթորուն հուզուրունա մէշվէրէթէ օթուրաճագլարմը՝

Տէնիր քի՝ Ռուսիա տէվլէթի՝ Իրէնա Ալֆրէտին ինթիխապընա գաբաշը՝ Ֆրանսազ իլէ պիրլիքտէ Ինկիլթէրրայա պիր միւզէքքէրէ կէօնտէրիլմէսինի մանթըպ իթմիշ տիր՝ վէ Ֆրանսա պունա բաղը օլմասընը հալտէ՝ Ռուսիա տէվլէթի քէնտի պաշընա պիր պէյաննամէ նէշր իտէճէքմիշ՝ տէյէրէք քի Ռուսիա տէվլէթի հիչ պիր վագթը 1830 վէ 32 ահանամէսինէն այրըլմայաճագ տրը քի Ֆրանսազ՝ Ինկիլիզ՝ վէ Ռուս հիւքմտար ֆամիլեալէրինէն Լուսնան գրալը օլմասընը մէն իթմիշ տիր՝

ԱՒՍԹՐԻԱ՝ Ֆրաչ տէֆա տրը՝ պու տէվլէթին ապէրի թէնղիլ իտէճէյի հավասիա օլուպ՝ գաչ տէֆա տախի եաղանա չզգմը տրը՝

Պու տէֆա մալլէ նազրը՝ ապէրին մասրաֆընը մէճլիսէ թագտիմ իտիւպ՝ մէճլիս թէբրար թէնղիլ մաթլուպ իթմիքտէ՝ վիւքէլա շու ճէվապը վէրմիշ տիր՝

Լէսթրիա տէվլէթի տայիմա ապէրի թէնղիլ իթմէյէ մէյեալ տրը՝ լաքին օ պիր տէվլէթլէր թէնղիլ իթմէմիքճէ քէնտիսի տախի թէնղիլ իտէմէյէճէյինէն՝ պու խուսուս Լուրոբա բօլիթիգասընա պաղը պիր քէյֆիյէթ տիր՝

ԻԹԱԼԻԱ՝ Օսմանան Խարիսին Իրէս զագէթասընա շու վէճհ իլէ եաղըլը տրը՝

Օսմանա խալգընը լիսանընաս պու էսնասէ էն զիատէ ճէվէլան իսէն հասիսէ՝ Իրօքականաս սէրայընաս Խաբա հաղրէթլէրինին հուզուրունաս՝ Իրօքականաս բէիսի գարարինալ Պարնասը իլէ գարարինալ Ինթոնէլլի պէյնինաս վագի օլան պիր շէտիա միւնասաս տրը՝

Գարարինալ Ինթոնէլլի նէ աղրը վէ թէմբինի ասամ տրը՝ ճիւմլէյէ մանլիւմ տիւր՝ էն աղրը լագըրտըրը տախի եաղլայարագ պալլայարագ էօյլէ սուղընասան չզգտրը՝ Գարարինալ Պարնասը իսէ՝ հիսսէթ միզաճ վէ հավասրասը տար պիր ասամ տրը՝ Գարարինալ Ինթոնէլլի՝ Իրէֆէ Լաբսօթիօնիք թասպիր օլունան բուհանի մէնէսասրանա պիր էմր վէրմիշ օլուպ՝ գարարինալ Պարնասը տախի պունուն իճրասընը թէճվիզ իթմէմիսինէն՝ Ինթոնէլլի Պարնասայա խիթապէն՝ պաղը տէրէճէ սիթէմմիզ սէօհպէթլէր իթմիշ իսի՝ Գարարինալ Պարնասը օ տէրէճէ հիսսէթլէնմիշ տիր քի՝ Ինթոնէլլի տէմիշ տիր՝ «Միզե գալսա՝ պիր կիւնէ պիզի քիչիսէսէն տրշարը իսէճէքսինիզ՝» Գարարինալ տախի պու այրասա պիր ճէվապ վէրմէյինէսէն՝ Խաբա հաղրէթլէրի միւտախէլէ իսիւպ՝ «բահաթ տուրուն տէտի՝ հէր պիր շէյ վագթ իլէ սրրայա կիրէր՝» Պու քի միւշարէյհին չօգ տէֆա գուլանտրը պիր լիսան տրը՝

— Պու անէտէք Իթալիա վիւքէլասը նասպ օլուուզունուն խապէրի կէլմէմիշ տիր՝ Նոյեմբերին 26 պունաս բէիսի վիւքէլայը սապպգա շու քէլմէրը իլէ ուզուն պիր նուհթգունու խիթամ իթմիշ տիր՝

«Բէիսի օլսուզմ՝ վիւքէլա՝ ատթիւզղիրումուրու միւհիմէյէ մուվաֆֆագ օլսուզու իչիւն միւէպպէտէն միւշերրէֆ օլաճագ տրը՝՝

«Նիզամ ասքէրի իլէ Կարիպալտի ասքէրի թէմենէյէթինի մահվ իսիւպ՝ իքի ասքէրի պիրլէշմիրմէսի՝ Իթալիա մէմալիքինին նիզամաթ վէ գավանէյնինէ ճիւմլէյէ բայէթ իթմիրմէսի՝ Ռուսիա վէ Իրուսիա տէվլէթլէրինէ Իթալիա տէվլէթինի թանընմասը՝՝

«Իմտի՝ միլլէթ մէճլիսինէ իսիթար իթմէյէ ճէսարէթ իտէրիմ քի՝ շումիւշքիլ վէ մուխթարալը վագրթատա՝ եաբաճաղը իչի էյի տիւշիւնսիւն՝ Իմալ վէ հարէքէթիմիզի խաթէտէյի գատար թէճէսսիւս վէ թէմենիզ իթմէսին՝ լաքին տախիլի վէ խարճի տիւշմէնլէրիմիզէ պիր գաբու աշմասին՝ վէթանրմըզը վէ մուվաֆֆագ օլսուզու իհտասաթը մուխթարայա իլգա իթմէսին՝՝

Պու ճիւմլէ իլէ՝ էքսէրիսէթ հէմ տէ քիւչիւք պիր էքսէրիսէթ՝ Թաճճիկ մուխալիֆէթ կէօսթէրմիշ օլսուգլարընատան՝ մումայիլէյհ՝ վէ մայեէթինատ օլան վիւքէլա իսթիֆայէ մէճպուր օլմուշ տուր՝

— Օսմանան եաղըլան խապէրլէրէ նազարէն՝ բէրնա տը Կալլ հաղրէթլէրի՝ վէ հէմշիրէսի՝ վէ պունուն պէվճի Իրուսիա վէլիի ահաը ալայ իլէ Խաբայա կիտիւպ՝ պիր չարեէք գատար միւշարալէյհ իլէ միւլագաթ իթմիշլէր տիր՝ Լանլարընաս տըշարատան պիր քիմսէ եօղսմուշ՝ վէ միւքեալէմէլէրի խիթամ պուլատուգատան սօղրա բրէնալէր՝ տայրէլէրի միւթեհայիզանլարընը տախի Խաբայա խրաղ իթմիշլէր տիր՝

— Իթալիա գրալղատէսի բրէնս Հիւմպէրթ՝ կէչէնտէ Թուանուսա կիտիպ՝ Թուանուս վալիսի հաղրէթլէրի իլէ միւլագաթ իթմիշ տիր՝

— Ֆրանս նամ՝ զագէթա տէր քի՝ Ինկիլիզ ատվէթի Լուանան հագգընա օլան բօլիթիգասընը պաղը ճիհէթլէ թէպտիլ իթմիշ տիր՝ հէր հալտէ Ֆրանսա հիչ պիր վագթ բաղը օլմազ՝ քի Ագ տէնիզ պիւթիւն պիւթիւնէ Ինկիլիզ էլինէ կէչսին՝

— Իթալիասան կէլէն սօն խապէրլէրէ նազարէն՝ ճէնէրալ Տիւրանտո՝ սապպգ Իթալիա վիւքէլասընը խարիճիսէճէ բօլիթիգասընը շու վէճհ իլէ խիւլասա իթմիշ տիր՝

Իթալիանը բօլիթիգասը՝ Ֆրանսա բօլիթիգասընաս այրըլմամագ տրը՝ Վ իւքէլա տայիմա խթէր Խաբա իլէ իմթիզաճ իթմիյէ լաքին պու իմթիզաճէ գարշը կէլէն ասը սէպէպ Ֆրանսազ ասքէրինին հալա Օսմանա իգամէթ իթմէսի տիր՝

Լուանան մասրէֆ՝

Ընրըմըզդն պիր ասճայիպ հալ տէ շու տուր քի՝ մէսէլէ մէսէլէ իւզէրինէ թէբաքիւմ իսիւպ՝ հիչ պիրի թէքմիլէն հալ օլսունամագ՝ վէ շիպհէ վէ ատէմը էմնիյէթ միլլէթէ վէ տէվլէթէ տէվլէթէ սիրայէթ իսիւպ՝ հէր թէրաֆը ըգթըրագ վէ ատէմը էմնիյէթ պուլուրթ լարը գարամագատա տրը՝ Հէր թէրաֆը շիպհէ վէ վէսվէսէ իչինէ տիր՝ հէր հէրքատ ախուլուիթա մահատա՝ ագէ գըլթ՝ վէ գալսըլը պիհուզուր տուր՝

Օն պէշ սէնէ տիր՝ Լուրոքա պիր ադիմ պուլսրան իչինէ տիր՝ Նէթիճէսի նէյէ գարար վէրէճէք՝ հէր քէսէ նամալում՝

Լուրոքա 1848 սէնէսինէ վասլ օլտուգատա՝ չօգտան պէրիս կէօրիւմիշ պիր էսայիշ վէ իսթիրահէթլէ միւսմէրիհ օլսուզու հալտէ՝ նակէհան Ֆրանսազ իսթիլալը զուհուր իտիւպ՝ Լուի Ֆիլիբ ֆիրար իտէրէք՝ եէրինէ պիր ճիւմհուր հիքիմէթի նասպ օլունուս՝ Օն կիւն կէչմէդ տէն պու իրթիլալ հէր թէրաֆա սիրայէթ իսիւպ՝ Իթալիա՝ Լէսթրիա՝ Ռուսիա՝ Ալէմանեա՝ Լուանան վէ մահալը սայրրէտէ չիրարէյի թուզեան ալէվկիր օլմայա պաշլասը՝ Իթալիա այագլանընը վէ Լէսթրիայը գօվալասը՝ Մաճար քէղալիք՝ Ֆրանսըզլար Խմայա տուխուլ իթտիլէր՝ ֆարզ օլսու Լէսթրիա հիքմտարընը տեյիշմէք՝ Իթալիա եէնիլսի՝ ֆարզ օլսու պունունաս հիքմտարընը տեյիշմէք՝ Ռուսիա վէ Ալէմանեա՝ սէրպէսթլիք վասէրի իլէ կիւճ իլէ ահալիլէրինի թէսքին իսիւպ՝ նիզամ լարընը տեյիշտիրէրէք անճագ պիր սէլամէթ էիւվիս կէօրէպիլտիլէր՝ Լուանանա թէհտիտ օլունուս վէ սէս չըգարամատը՝

Շու գէլգէլէտէն Լուրոքա գուրթուլսու մէմուլ օլունուրքէն՝ Շարգ մէսէլէսի զուհուր իթտի՝ սէօրթ պէօյիւք տէվլէթ Ռուսիայը Լուրոքանէն պիհուզուրլուզունա սէպէպ ատտ իտէրէք իւզէրինէ հիճուս իթտիլէր՝ վէ հիճիմիւն էն շիտտէթլի վագթընաս՝ պիր Ալիգօլանընն էօրմէսի իլէ՝ պիւթիւն ճիհանընն իսթիրաղասընա պատի օլաճագ սիւրէթտէ պիր պարը զուհուր իսիւպ՝ իւզէրինէ կէլէն ահանամէ իլէ Շարգ մէսէլէսի հալլ օլսուճու օլմատը մը ճիհան շիւպհէտէ գալսը՝ արգասընատան Հինտիստան՝ Չին՝ Ճաբօն Լէմ մէսէլէլէրի զուհուր իթտի՝ պունլար թէսվիյէ օլուր օլմազ՝ թէքրար Իթալիա մէսէլէսի մէյտանա չզգըգ՝ իւչ պէշ հիւքմտար թաճ իւ թահթընտան օլսուլար՝ վէ պիր պէօյիւք Իթալիա գրալիչէթի թէշքիլ օլունուս՝ քի հալա քիմի թանրը վէ քիմի թանրմասը՝ Ըրգատան Լէրիգա սէֆէրի՝ վէ պունուն արասընաս Մէքսիգօ՝ Պարա տաղ՝ վէ Սրրպ մէսէլէլէրի՝ վէ պու միւլվէսլիք իչինէ պիրտէ պիր Լուանան մէսէլէսի զուհուր իսիւպ՝ Լուրոքա մախլուԹիչէթինի տերէճէյի նիհայէյէ վասլ իթտիրսի՝

Պու օն պէշ սէնէ Լուրոքա իչինն Նաբօլէոն տէվրինատէն մասրաֆը պիր տէվր օլուպ՝ ապքրլէր՝ սիլահլար՝ տօնանմալար գաթ գաթ օլսու՝ շէշխանէլի թօփլար վէ թիւֆէնքլէր՝ զըրիսը կէմիլէր՝ հարպ եօլլարը վէ ջըմէնտրֆէրլէրի՝ խապանէլէր եուԹսուլար՝ ահանի տարալրը՝ սախուլուԹա գրԹարը՝ հէր շէյ պահալանը՝ հէր եէրի պիհուզուրլուգ գաբլատը՝ վէ հիչ պիր շէյ ոխրէթը գաթիյէտտէ թէսվիյէ բէկիր օլմատը՝

Օն պէշ սէնէտէն պէրիս պիւթիւն Լուրոքայը պու տէրէճէ ըղթըրապա կիրիֆթար խտէն շու հալին էլպէթտէ պիր սէպէպ վար տրը՝ լաքին պունու նասը քէշֆ իթմէլի՝ օն պէշ սէնէլիք տէվլէթլէրին ըէսմի էվրագը միւթալաա օլունսա՝ պու տիւնեա իչիւն եազըմըշ շէյլէր օլսունա ինանմագ կէլմէզ՝ պու էվրագա նազար օլունսա՝ հէր եէրտէ քէմալը էսայիշ վէ խթիրահէթ՝ հէր եէրտէ տէվլէթտէն տէվլէթէ խալսէթ վէ մուհապէթ՝ հէր եէրտէ սուլհու սալահա աշրը պիր արզու վէ ղայրէթ՝ պէղէրէ գալսա հիչ պիր վագթ պէօյլէ կիւղել լուղէթլէրտէն պէօյլէ ֆէնա նէթիճէլէր զուհուր իթմէմիշ տիր՝ եա պիզ պիր շէյ պիւմէյիզ՝ եա եօղսա բէսմի էվրագլարտա վասֆ օլունան էսայիշ՝ բսթըրահէթ՝ խալսէթ՝ վէ մուհապէթտէն հիչ պիրինին ասը եօգ տուր՝ Լաքին նասը քի տէֆէք՝ շու հալէ էլպէթտէ պիր սէպէպ վար տրը՝ քի պունու պիպիրիզ տէսէք՝ ումումինին խթիհզասը իւզէրիմիզէ տավէթ օլունաճա

զընա շիւպհէ եօգ տուր. ամմէ իլէ պէրապէր պիլմէլիտիր շու տուր քի, օն պէշ սէնէտէն պէրի Ռուսիալը հէր նէ մուհիմմ գարարլար վէրիլմիշ իսէ, սօղրատան հէմէն ձիւմլէսի իւզէրինէ բիւյիւմն օլունտու կիպի մուամէլէլէր վէ սէբէպ ամէլ հարէքէթլէր կէօրիւլտիւ։ Վագթըն տահասը բօլիթիգաարըն պասլըք թիւրլիւ խէյնէն մի տիր պու, եօգսա լիամիգարա խալսէթ վէ գալպլէրտէ ֆէսատը պուլունտուղուտան մը տըր, նէտէ՞ն տիր, պունու մուգատտէմին հալլինէ պըրագըպ, պիզ կէլէլիմ Յունան մէսէլէսինէ։

Մէսէլէյի մազլէտէն սօրա պիզլէրէ էն զիատէ եազըն վէ մուլթազիմ օլան շէյ, շիւպհէսիզ պու Յունան մէսէլէսի տիր քի, Ռուսեալը տահի հէմէն հէր մէսէլէյի պատարմըշ կիպի կէօրիւնիւր. զիրա օն պէշ կիւն զարֆընտա պու մէսէլէ հագգընտա եազըլան մուպահասաթ թօփլանըրսա, շիւպհէսիզ պիր եիւզ ձիլտ քիթապ օլուրտու։ Պիզլէր տահի տայրէ միզին թէհամմիւլիւնէ կէօրէ, պու մէսէլէնին պազը ահվալինի պէյանէ մուսարաաթ իտէրիզ։

Ռուսիա, 1830 տա Յունան տէվլէթինի իհտաս իթտիքտէ, կէօրիւնիւր քի նէթիձէսինի տիւշիւնէմէմիշ տիր. եախօտ հէմ տիւշիւնէն վէ հէմ տիւշիւնէմէյէն օլմուշ տուր։

Յունան միլլէթինէ Մօրա վէ Աթինա կիպի պիր մահալլին հիւքիւմէթինի վէրմէք, վէ բահալը իթմէք մուհալ գաալիպնատէն իտի. Ռուսիա, պու գրալլըքթլէ պաշընա էսէտի պիր զայէ հասըլ իթտիքտէն մաատա, պէօյլէ ահվէթլէրին րիգաբէթինէ սախի տայիմի պիր մէքքէզ օլաձագընա շիւպհէ եօղուտու. օթուզ իքի սէնէլիք վուգուաթ զիատէսի իլէ պունու թաստիգ իտիւպ, պու գրալըքթ հագգընտա Ռուսիա, վէ Ֆըրանսա վէ Ինկիլթէրրա պէյնինտէ նէլէր կէչտի կէչմէ քիմսէյէ նամալիւմ տէյիլ տիր։ Պու քիւչիւք հիւքիւմէթէ հէր նէ գատար բէտէն պիր հուտուտ կէօստէրիլմիշ իսէ տէ, տիւնեատա պիր Յունանի եօգ տուր քի զաննը իտէրիւ պունու մուվագգաթ պիր շէյ սայմասըն։ Յունանլըլար քէնտի գրալլըքթլէրինի, օ տու տամլապընա պէնզէթիրլէր քի, գօձա տէնիզէ տէօքիւլիւյիւ հալտէ սախի, տայրէ տայրէ եայըլըպ, էն ուզագ մահալլէրէ գատար մուվասալէթինի արար. լաքըմ տէյիլ տէմէք քի, շու խայալաթա Յունանլըլար Ռուսեատան պիր իւմիտ քէօշէսի պուլմուշլարտըր. եախօտ քիմսէն պուլտուլար վէ քիմսէն պուլմատըլար։ Յունան վագաայըրընա աշնա օլանլար, պունու բանա պիլիրլէր. լաքին հագգ պուտուր քի, Յունանտա շու խայալաթէ զահիր օլմայան պիր քիմսէ վար իսէ, օ տա սապըգ Յունան գրալը Օթոն իտի։ Օթոն, [illegible] թախթը օլունան ահվէթլէր իչին, Յունան հագգընտա էն մէթին գալէ տիւվարլարընտան միւհքէմ պիր մուհաֆազատա իտի. Օթոն օթուզ սէնէ զարֆընտա, Յունանը քէնտի տայրէսինտէ մուհաֆազայա մուգթէտիր օլտու. լաքին օ կիւլլի բուհ քի, կեահ Մաճարստա կէօրիւնիւր, կեահ Իթալիատա, կեահ Լէհտէ վէ կեահ մահալլը սայրէտէ, պու տէֆա Օթօնու տախի ահվէրտի. վէ եարըմ սաաթ զարֆընտա Օթոն մահվ օլտու։ Յունանլըլարըն զաբտը, Օթոնուն զամանըն մը տըր, բօլիթիգայընտա մը տըր, շիւպհէ եօգ քի, բօլիթիգայընա տըր։ Յունանտա սայըլըր էձնէպիլէրին պիրի գրալ օլաձաղընտան, պունլար իչին խալքըր Օթոն օլտուն խալքըր Ալֆրէտ, վէ խալքըր Լէօյտանպօ, ձիւմլէսի պիր տիր. վէ մաատէ բօլիթիգատա տըր։ Չիւնքի Յունան գրալընըն թէյինի օլմասը իլէ, բօլիթիգա տա թէպտիլ օլաձագ մը. իշթէ Յունան մէսէլէսի պունտա տըր։

Պուլթինին տիւնեա, էօյլէ մէմուլ իտէր իտի քի, Ռուսիա տէսպիէլէրի Յունանիստա հիչ պիր վագըթ նօգսան պուլմամըշ տըր. պունա հէր քէսին հէմ հագգը վէ հէմ սալահ տէլալէթլէրի տէ վար իտի. Հալպուքի Յունան գրալը Թարա օլունտուղու տէյի իշիթիլիր իշիթիլմէզ, հէր քէս կէօզիւնիւ Ռուսիայա տիքմիշ պաքըյօր, քի պագալըմ նէ սէս չըգաձագ. վէ չօգլարը եօլէ զանն իթտիլէր քի, հէմէն պիր Ռուսիա բրէնսի կէլիպ Աթինատա թաձլանաձագ։ Լաքին չիւնքի աձայիպաթ տէվրինտէյիզ, Ռուսիա հէր տէվլէթտէն զիատէ իւք օտու պէյան իթտի քի, Յունան թաձընա կէօզիւ եօգ տուր, վէ հիչ պիր Ռուս բրէնսի Յունան գրալը օլմայընա րազը տէյիլ տիր։

Պունուն մուգապիլինտէ հէմ պիւթիւն Յունանլըլար պայրաղընըն Ինկիլիզ գրալզատէսի Ալֆրէտի գրալ իթմէք պաղըրըշըյօր, վէ պու տուր ալնաշըլմազ պիր մէսէլէ։

Ռուսեանըն բօլիթիգայը աչըքճագ կէօսթէրիր քի, պու Ալֆրէտ Յունան գրալը օլամազ. պու ձիւմլէ իլէ Ինկիլիզ պիրտէն պիրէ պու խիթթիլաֆ մուգայիէթ կէօսթէրմէյի. Հալթա գայըթա հիւքիւմէթլէրինէ խիտապաթ օլուրսա, Ինկիլիզլի կէյլի մէմուրլարը պու խուսուսը Յունանլըլարըն թահրիք սախի խըթմիշ վէ ատձէ տաղըլթմըշ տըր տէյիլէր։ Պուրասը պիլիւրէ գարարլըն տըր, լաքին նէ զաման Ռուսիա վէ Ֆրանսա պունու քէսմէտէն մուգայիէթ կէօսթէրմիշլէր իսէ, Ինկիլիզլէր օ վագըթ հարէմ ալըր. Ալֆրէտ գրալ օլամազ տէյի Աթինայա խապէր կէօնտէրմիշլէր իսէ, աէյլ քէնտի էլլէրի իլէ, իւմ Լօնտրատա մուգիմ Յունան էլչիսի իլէ։ Վէ պունա տահա պունգաթա չայան պիր քէօշէ վար. Յունան էլչիսի, օ Թէլէղրաֆ իլէ քի, Ալֆրէտին Յունան գրալը օլմայաձաղընը Ռուսիայա պիլտիրմիշտի, ալթընտա եազըր քի, Ինկիլիզ Թէլղրաֆըյլէ Լէհ–տաղլարը Յունանա թէպլիղ էթ տէ մուսըքնիւ կէօրիւնտէք։ Պիզլէրէ կէօրէ, պունա եազան տա պէնտամըզ տըր, վէ շիւպհէսիզ բօլիթիգաձա պիր խիտէ տիր պու, զիրա զաքեթըն պիրնին տէհրի կիպի, տահա միւսքին տիր քի Մօրա Լէհ–տաղլարը կիպմի օլունան նիչէ Լէհի–տաղլար Մօրայա։

Հէր նէ հալ իսէ, Ռուսեա Ալֆրէտին գրալ օլմայաձաղը խապէրի Աթինայա վասըլ օլուր օլմազ, աձայիպ շէյլէր պիր սէրպէ կէլէճէք եպ տահա պէտաթէր օլտու, վէ պու խուսուսուն վագ կէչմէյի ինթիխապըն Թարըթըն աթլըշտըրըլտը. չէօյլէ քի Յունան գրալը մէօյլէ մէձլիսինէն ինթիխապըն օլունտուղու եէրտէ, Ալֆրէտ ահալինին բէյի իլէ ինթիխապըն գարար վէրիլմի, վէ ահալինի հէր թարաֆտա թաբլամըշլար նէշր օլունուպ. իճրաալըն մուվաֆըգ օլուտու։ Վէ պու կիւնքի կիւն կէօքէ Յունանիպարլամանի, կէօքէ Ալֆրէտէ վէ կէօքէ տայրէ հէր մահալէ Ալֆրէտին Յունան գրալը ինթիխապ օլմուշ օլտուղու գիւսլէմըրտարը պիր շիւպհէ եօգ տուր։

Յունանլըլար պու մէծ իլէ Ալֆրէտի գրալ ինթիխապ իթմէտէ իսմիրար օլունուր, Ռուսիատան պունու մուհալէֆէթ օլունուպ. Տէլենտ իլէն խալքլար, Ալֆրէտին գրալ օլամայաձաղը պէյան իտէրլէր։

Պու մատտէ Յունան մէսէլէսինի պու տէրէտէ կէօրիւլմէ վէ ինկիլիզմիշ պիր հալտէ իփրազ իտէր, վէ պու տա պաշընտա խիչ ձիհէթլէ։ Ինկիլիզ, Ալֆրէտ գրալ օլամազ հալտէ, Յունանլըլար պու մահալ ինթիխապընտան սօրա նէ եաբաձագլար. տայիմա Ալֆրէտ գրալ օլամայաձաղը հալտէ, Ինկիլիզ Ճորձ հագգընտա նէ բօլիթիգա գուլլանաձագ։

Պու հէր մատտէյի միւհիմմէ իւզէրինէ, Հալպուքի բէք չօգ միւթալաալար վար տըր, լաքին պիզլէր պիր հաֆթա տահա սապր իտէրէք, պունլարըն հագգընտա տահա սահիհ խապէրլէրէ վէրէպիլմէյի մէմուլ իտէրիզ։

Պունա մունթազըր օլտուղումուզ հալտէ Յունանըն սայըր հավատիսլէրի շու վէձհ իլէ խուլասա օլունապիլիր։

Ինկիլիզ, Ֆրանսըզ, Օսմանլը, Ռուսիա, Աւստրիա վէ Իթալիա թէրաֆլարընտան, լէհնտամէտի պէյլիք կէմիլէրի կէօնտէրիլմէքտէ տիր Յունան սուլարընա վէ պէօյլէ ահվէթլէրտէն պաշգա կիպի վէ աշխէար մէմուրլար սախի Աթինայէ լէհնտամէտի կէօնտէրիլմէքտէ տիր։

Յունանըն տախիլի, բէք միւշթէրիհ օլամագ պիր հալտէ տէյիլ տիր. նէ աղքէրաէ բալըթ վար նէ տէ ահալիտէ իթթահատ. հիւքիւմէթը մուվագգաթա զայիֆ զայիֆ վէ պիրթաղ տըր, վէ պու կիւնքի կիւն մէմէլէքէթ տուր բահալըմէտի սահտա պիր գուվվէթլէ տէյիլ տիր, խալ ահալի հէր նէ խաթէրաէ սէո եարտըմըլ իլէ, վէ պէօյլէ պիր հալ պիր միւլքիւ նէրէլէրէ կէօթիւրէպիլիր Թարիֆէ հաճէթ տէյիլ տիր։

Հէր Թէրաֆտան խաղըղ սօղուղ տամլար գուհուր իտիյօր, կէօզլէրի եազմատա պուլ տէյիլ, վէ էէր էէր միւտիր խանէլէրի պասըլմ մէմլէքէթ սահիփլէրինի եազմա խանէլէր սախի օլմուշ տուր։ Ինկլիզ հէր Թէրաֆտան կէլէն խապէրլէր շունու Թայինի իտէր քի, Յունան չօգ ֆագըր տահա պու հալտէ տուրամազ, եա պիր գրալ վէրիլմէլի, եա եօղսա սօնու ֆէլաքէթ տիր։

Աւստրիա քի կէլէնէ հաֆթա պու պապտէ տահա տահա վէ տահա միւսթէրին օլաձագ խապէրլէր վէրէպիլիրիզ։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄՈՒԹԷՆԷՎՎԻԷ

Վէրիլլէրին հագգընտաքի իւրէ թէմվիլի իչին, էյալէթլէ էէնիտէն պիր Թաշրիւնէ նիզամ վէրմէք իւզրէ Պապը Ալիտէ պիր գօմիսիոն թէշքիլ գըլընմըշ տըր։

— Տամասգոսէ Զէթինէլյէ. Րումէլիա աէյլէթի մէաարիֆի իլէ պիր թէլէղրաֆ խաթթը եաբըլմասնա գարար վէրիլմիշ տիր։

Կիւրճ տաղը Մոսքով Իէթրպէլ Վէօյգօ նամ քիմսէնէ, պու աէֆա Վէնէտիա ալըմէթ խաֆիգ, Խարքձըյէ նաղըր վէ րիաէ վիւքէլա Քէօթ Բէխանէր թէրաֆընտան հիւտիւ մուամէլէ իլէ գապուլ օլունմուշ տուր։

— Ռում միլլէթինին, Ռում Բաթրիքի հազրէթլէրի պէյնինտէ գուհուրա կէլէն միւնազաանըն թէսվիյէ քէպիր օլտուղունա, Վիէննա ղազէթասընտան ալըրտըգ խապէրլէ շու վէձհ լէ եազար։

Պաթրիգ պիր թէլաֆիտա, վէ բուհանի վէ մուխթէլիֆ մէձլիս սիլէր թէլաֆիտա, մուարըզլառ օլուպ, պունուն սէպէպի, թաշրա մէբօթօլիթլէրինին սուրէթ րիաէթինտէ հաքգընտա Թանըփլ օլունան նիզամը Պաթրիգ հազրէթլէրինին գապուլ իթմէմէսի իտի։

Մէձլիսի միւխթէլիֆ, պու հալէ վագըֆ օլտուգտա, հէր աթրաֆ մէչվէրէթէ Թօփլանտուգտա, միւսիւ Զօրիֆինին Թէքլիֆի իւզրէ հագգէն միւսիւ Գարաթէօտորի վէ միւսիւ Զօղրաֆօս Պաթրիգէ կէօնտէրիլմիշլէր, վէ պունլար իչէրի կիրիպ միւսիւ Զարիֆինին մուվաֆըգ սէօյլէմէ նիզամա մուվաֆըգ հարէքէթ պուլունտուղու իչին Պաթրիգէ պազը մէրթէպէ իլթիմաս իթմիշլէր։

Պաթրիգ ձէվապ վէրտի քի պէն հիչ պիր վագըթ պու նիզամըն մազարը աէյլի վէ հիչ պիր վագըթ մուգայիլինէ պուլունմատըմ, օ վագըթ պու իշը. Պաթրիգին գաչտէն պու նիզամէ մուխալէֆէթ իթտիգինի վէ մուգթէզի միլլէթինէ միւլքըտէրի սուլար։ Միւսիւ Զարիֆի տէտի քի, պու նիզամնամէ աէր ագտամ իծրա օլունմալը տըր, վէ միլլէթին հէր մէսալիհի, բուհանի իսէ բուհանի մէձլիսէ, տիւնէվի իսէ միւխթէլիթ մէձլիսէ կէօնտէրիլմէլի տիր, վէ քէնտիսի եալընըզ պու գարարլարըն իճրասընա մէմուր տուր. վէ պունու գապուլ իթմէզսէ հալտէ խըլաֆընընը վէրէպիլիր։

Պաթրիգ մուզայիրէթ իթմէյիպ, մասամ քի միլլէթին պու արզուսէ վէթին միւբասընա սախի մուվաֆըգ տըր, պիլաքի էօյլէ իսէ նիզամնամը իճրա իտէրիգ տէմիշ տիր։ Վէ ձիւմլէ կիւնի բուհանի վէ միւխթէլիթ մէձլիսլէր մուվաֆագաթէնէ սախի բէտէն պու սէօյլինի Թամիգ իթմիշ օլունտուղունտան, բէյֆիյէթ իշի մէձլիսին մազպաթասընա սախի գայտ օլունուպ, էօյլէձէ խիթամ պուլմուշ տուր։

— Աթինատա պուլունան գօմիթէ, էլի պիրի Ինկիլթէրրատա, վէ էլի պիրի Բարիսթէ էօրլէնտ իւզրէ, Ռուսիա Ալֆրէտին, էվվել պիրն ատէտ ֆօթօղրաֆ թասվիրինի սըրալըշ իտիւպ, աէրիան Յունանտա կէօնտէրիլմէսինի մաթլուպ իթմիշլէր տիր։

— Քուրնալ աէր քի. հէր նէ գատար եազըլըրսա եազըլսըն, սուլար պօլալըշ իսէ տէ, տօղըլար էլինէ նատիրէն օրթատա կէօրիւլիւր, կիւպայը ալթըշ բարայա սու թաշըմագտա իմիշլէր։

—Օրէսսա լիմանը տօնմուշ օլտուղունտան, վափօրլարըն իշլէմէսի մէքս օլունմուշ տուր։

— Թէրձիւմանը Ահվալը չումէծ իլէ եազըլը տըր։

Պիմէնինչի Թէատրօ սայէյի հարբէթը Փարիզալիտէ իշպու բամազանը չէրիֆէ Տէրսաատէթ տըլաձագ օլան Մէրքիւ տամմի Օմանէզ գուղաիմագ իչին, մէմուրի մահրուսէի Շահանէ հաասլէ կէլէն հէր տիւրլիւ էմթիա վէ էշեա կէթիրմէլէձէկի կիպի Տէրսաատէթտէ սախի խանէ վէ տիւքեանըարըն էսրիլմաթ օլան հէր նէ վէ իմալըթ գատար օլունտաձակլարընըն, պիլձիւմլէ մահսուլաթ գասըրալըրըն վէ սարրէտէն էօյլէ հէր բուլ չօրպա վէ թէսրիգ վէ թիւքմա վէ բէռ վէ կէօզլիւք պէ՛ր վէ հէլաէ վէ գալըպի իլէ վէ գումաչլա վէ սայը սու մութփլա շէյլէր իլէյէնլէր օլունա, վէ գիրիլմէ սէրլիքէ կէօթիւրիւլէ իլէ կէրէ գապուլ օլունաձաղընտան, վէ ֆէս եէլատէ պիր չէյ եարդ օլուր իսէ քէնտիլէրինէ մէբահաթէ օլունաձագլընտան, բէյֆիյէթ ձիւմլէնին մալիւմի օլմագ իչին իլան գըլընըր։

— Պագըր Ալէք էլէքթրիգ չօնըարը վագ օլունաձագը իշէմիշ տիր. պու չոնըար իլէ մուխէլէ հէր հալը մէմուրա խիմէթ իտէր, ուշագ կէօնտէրէլէրէք ձէնկ իտէրիլէր։

— Րումիանէ, Օտէսա Թէատրօսունտա, Նոյեմպէրին 17 սինտէ Մարօ տի Բօրճէ օբէրասը օյնանմագտա օլուպ, մատմազէլ Լիւրինին սըրասը կէլտիքտէ, մուտամիւնէն օթուրուճուղու բիւլէմէզէն այագը Խալըպլը, քիւրնէմքի պէրին, ջիւղ թէվէ թիլ ֆիլտանը տիւշէլթմիշ, բիւլքէտարան կօղ ահվէ ուզունլուք ֆըլթանը թութուշտուրմուշ տուր. Օրանտէ մատմազէլ Լիւրի պաշտան աշաղը ալէվ քէսիլիպ հէր քէս խառատըրնա սէյիրթմիշ իսէ տէ, սաքէրպիւտէն պիրի եէթիշէրէք, գըզըն հալի ֆէնա ըմըշ։ Աթէշտէն գօլայ եանմալ պիր նէվի մանիֆօլ օլուպ, մէլլիւր սաքէրտէ պու մանիֆոլուն պիր աալէթի հաղը պուլունտուղունտան, հէմէն Նէթիչէյ գըզըն իւզլէրինէ ալթըշ վէ աթէշի պասթըրմըշ տըր. Մատմազէլ Լիւրի, էլինտէն գուրթուլմուշ իսէ, լէքին պու գատար թէլէֆրույա կէլէմէյէ ձանլըլէքի հէքիմլէր պէյան իթմիշ տիր։ Պու հալէ, հէր թէսսէֆրաա, պէօյլէ պիր մանիֆօ գուլլանմագ միւլէթէհախմ պիր զանն իտէրիզ։

— Լոնտրէ ճանիպինտէն ալընան խապէրլէրէ նազարան, պաշտաան պիր հաֆթա աքտէմ Ինկիլթէրէ տէօրթ սաաթ ուզաղէյէ գատար եաղըպ, իւչ պէշ գատէմ էրիքալմըշ, վէ պուզ-լանմըշ եէրլէր աշաղը սօ-գուգ պուլունմուշ իտի։ Մէրթ նէհրի տօնուպ, զավալլը նայլի միւտ-գին օլամամըշ տըր։

Իսչէնտէ եանան վալի գօնաղը քի, սարայ Թամիրը օլունուր, սայէյի Շա-հանէտէ պու սէֆէր Դրօփպօլը վալի Միւհէնտիս պաշը հազրէթլէրինին հիմմէթի հիմմէթի իլէ, միւճէտտէ-տէն քէարկիր օլարագ եափըլըպ, պէ-նայի խիտմէթ օլունուլմասըն, սաա-թը օգունուպ գուրպանըն քէսիլ-տիքտէն սօնրա, վալի հազրէթլէրի վէ մէմուրին իգամէթ պույուրմուշլար տըր։

– Իէչէնտէ Պէպէքտէ Մըրըրը պիր էֆէնտինին գաթիլի պիր քիւրտ, Լա-սօս ճէզիրէսինէ էլէ կէչիպ․ Լօ-թանիէյէ կէօնտէրիլմիշ վէ մուհաքէ-մէսի կէօրիւլտիւքտէն սօնրա ասըլ-մաղա թէյին օլունմըշ իսէ տէ, Լասօ-սուն կէլէն քիւրտ, սուլ գոլի օ-մըլըպ, օնա պէնզէր պիր սաաթ րամը․ Լուլ գոլին, իքինի քիւրտ օլարագ, Սօֆու Իպրահիմ խանինէ, Մուշ ճանիպինտէ Թուլթուլուպ, պու սէ-ֆէր Լօթանիէյէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

Իւք խաթինթագրա, քիւրտ, գա-պահաթը Պէպէքին պիր պէրպէրի վէ պիր գահվէճինին պուլունտըղը, պաշտաէն նասիհաթը իլէ պու հա-պասըյա ձիւրուլթ իթթիֆաքլարի իկրար իթմիշ տիր։

Գաթիլի մէրգում, էֆէնտինին վէ պիր Արապ ճարիյէսինի քօլ-ալթըրըգրան սօնրա, պէշ եիւզ օթուզ պէշ ատէտ Մէճիտիյէ եիւզլիւք ալթունու ալըպ, վէ էվի պէշ եէրինտէն թութուշտուրուպ, մէզպուր գահվէճի վէ պէրպէրէ գաչ-մըշ տըր։ Պու իքիսի, քիւրտէ պէշ եիւզ գատար ալթունի պէրիպ, պէշինճի եիւզ ալթունի վէրմէ-քլէն պիր գալան ալթունլարը ալըպ, վէ Իսթանպուլ գըսաֆէթի կէտիրիփ, վէ է-լինտէ օլան ալթունլարը ալըպ, վէ Խուտաքիւ կէլէրէք մէ-քիւր գաչըլըշ վէ պէրէքէ պէրպէր Պապա Զաքէրիյէտէ մաշուգէ վէ խաթինթագրա խիտմէթ։ Լազըն պէ-պէր վէ գահվէճի սաքլըտըղը գատա-հալը մը սուլուպ, Եօղա իթթիհատ մը սուր, Պապա Զաքէրիյէնին խանէ իլէ ձապթ օլունուր։

– Ֆէլլէք կէօրիւլթի իլէ տէօրթ նէֆէր Լէմ հարսմի, Ալէմտէ Թէ-րաֆլարընտա, վէ օթուզ էքի գա-տար Լէմ վէ Խալմ հարամիլէր սա-խի Խըլմա սանճաղընտա թութ ու կէ-րիֆթ օլունուպ, Լօթանիէյէ կէօն-տէրիլմիշլէր տիր։

– Ճէրիտէի Հավատիսէ շու վէճհ իլէ եազըլըր։

«Խալիճէի խասսայը Շահանէ գօմպանիասընըն խիթթիսաս խէճ-լէրի մէմուրին վէ գաբուտանլէրին, ֆունունու պահրիյէտէ վուգուֆ վէ մալումաթ սահապլըճնըան վէ էհլը իս-թագաթ վէ խաթիրճագատէն օլմասը, վէ նէզարէթինէ վէրիլէն Թալիմաթ քէք նօլունմա պուլունմասը ձիհէթի իլէ, մէզքիւր գօմպանիա վափօրլէրինին շա-էյան շէթմասը պիր հէրէք սաաքիրի Շահանէ վէ հէրէք սայըր էօլծիւլար նազլինտէ ուզլամասը ֆուրմա-նըլէրտէ ֆունունու պահրիյէտէ խա-պութը մէփսուլ լըյագաթ կէլէճէք-լէրինին վէ աքրանինէ պուլունմալէ-րինէ քէմալը աէրէծէ հուզուր վէ խա-թիրճէմ կէօրմէլէրինին էսասը, գօմպանիանըն հիւսնիւ խարէքի օ-լուպ, պու պապտէ մէզքիւր վափօր-լար իլէ ամէ չիւա խաէն սաաքիրի Շահանէ վաբըլթանընըան վէ սայըր էօլծիւլարըն մուլթէֆաթըննըան մաս-պաթը կէլէճէք Թէնչէքքիւրնամէլէր մաթպաամըզա վիւրուտ իթմէքտէ պուլունմագտա տըր։»

Ճէրիտէի Հավատիսին պու վա-ֆը, գումպանիայը մէզպուր միւտիրի Իսմայիլ պաշանըն տիրայէթ վէ էհլի-յէթի հագգընտա պիր շահատէթը պէլիյէ տիր։

– Ճիւմլէնին մալիւմի օլտու-ղու իւզրէ, էլէքթրիգ գումպանիլէրինին քէշֆ վէ խաթիրլարճրնտան պէրիւ, Իգրօփանըն գումպէթլէրը մէզքիւր վա-սըթա իլէ պուէնձէ զէնկին ղա-րիպ իշլէր վէ իշլար օլունուր մի-գտարի պունտան իչէրիւլէսինին խա-պէրինի ալէլ Թէլլայի իշտամ վէ զայէթ, վէ կէլճէքէն կէլէ գում-պէլի էլէքթիրիգ իլէ սէրիւր սիւր-քիւ իճրայի զէնաալթ օլունմաքտա օ-լուպ, հաթթա պու քէրէ սիլաղ օլու-նան Էնկիլիզ գալէթլէրինին բիխա-յէթլէրինէ կէօրէ, Ամերիքա ճէզիրէ-թի խըլթէսի սպաարինտան, էլէքթրիգ մաալլիւմի մաամպիլիքին նէշր-րէտէ քէօրէ եավըրլալը ճէտվէլ իլէ, սպանիարըն պէշիւրինէ սօլուգ սաա-թը պօզլարագ, պէշ սաաթլըգ գաստար սէ-ղուրիլէ գաման սաաթիպ յապօյուլմամ, պէշ եէրինտէն կէօրլիւշմէքի նէլքինտէ թէ-ղօթէ ճէր սաաթի, քուտրէտլէ ալթը-տաքիք միւլամէլիք ըլմըլ գիւրըփ, արագալը պէշ գայմաամը վէ միւճէտտէն նէտէ-ւէրինի քուլլանմաքլա ափէրէ գաթ պօզ-դուն սաաթ պօզմաք, նէթէքի, ալէքթրիգ վափօրլէրի միւթէմատիյէն իլէ-թիւզէ վէ նէթէքիլէլէրին սայէսինտէ քուլլանըլմաթ ալթընտա պուլունտըղը սաաթ պօզ-ղուն տէլէքթրիգ իթ եափմըշլար, տէօր-պէսի սաաթ լեավըլալի ճէվրի պէրէ-տա քա. սիւթէվէ ալմաքտա ալէքթրիգ սաաթլարը, Լայալ սաաթլարն գէնտի միւշգիլ-մալ քաթլար իլէ տիւզէլմէք ճիհէթինտէ սաաթ, նէյա տիւզէլէրէք օլտուղու գիւնկէ-տէ թիպինտէն պուլունտուղու գիւնտէ գա-տիրի պէյին սաաթ, սաաթի թիպի օլարագ սիւթէրմէքտէ օլտուղու կէօրիւլիւր, Ալէքթրիգ պէլիյէյի աշաղէ օլարագ թէմսիլ իլէ, պու գէօնտէրէ գիւմպէլէրէ ըշ գալէմ թամամ սաաթ սաթըլգատարէ, Լօնտրէ ճանիպինտէն գէլէն իշարէթլէր իլէ քէլէ-գալի պիլա ֆասըլա տիւզէլթիլմէքտէ տէլիլ պուլունմագտա տըր։

Ճ. Հ.

Ամերիքա Իսթանպուլ Նամէլերի ճա-տիտ հայիր ամերիքանըս հաքէմեդ-լէրինին վէգաթը, Ամերիքա գատէրիւ-յէ միւլէմսէլէրինէ շու վէճհ իլէ նազըլը տըր։

« Հոմամպէրին 30 ունճու կէճէ-սի Ալէմտաղըն փէտէր Նախէհան ու-գուռ տան օլանլար, էպէն ձանն իտէրէք քի սաաթ տասսայը չամր չալընմըշ տըր, վէ չիւնքի էօյլէ սաաթի իւզրէ կէճէ եաթմայը օտասա հէր նէրէտէ օլուր իսէ օլսուն նէ գատար եաղ-մուրլու լուր վէ նէ տէ ուչագ ալըր ը-լը, խըսը քիւրքիւլը քէնտիսի մօլ եաղմուրու գուդդըրուլթա հէր նասըլ իսէ գարէօլունըն ձիաֆէթի Թալթալ-շար, Ա. փէտէր էլլէրի վէ այագ-լարը իլէ սէօյլէնմիւրմէքէ չալըշըր իսէ-տէ, ալէմ էթրաֆընտա սարըլըղընդան մուստաֆաֆա օլամագ, վէ պադըրըր, պուհայալը էֆէնտիլէր վէ քէնտիսի ալէյին իչինտէն գուրթարըլար, վէ Աւէթիս Յովհաննէս փարթալ-սըն սաաթինտա կէօթիւրիւլիւպ աէրա-գաբ ճէրրահ վէ հէքիմ թէրթիպ իւ-սէրլէր․ լաքին Ա. փէտէր, էվվէլ պէ էվվէլ պիր խասթալանմայը ճէպ ի-տիւպ․ մէրհէմէտ սօն գիւննէթլէրինի Թէքէրիւքէն իչրա իթմիւրէն սօնրա, ճիվանի աէմալը մուստաքինէթ օլու-նուր։

« Տէօրթ կիւն աէվամ օլունարագ, Էանըլար էյիւճէ կէօրիւնիւր, լաքին պէչինճի կիւնի Նուզուլ Թէքրար-լանըպ ախրշըլար քի Ինթիխալլըգ պու-գօղար վէ Թէրիէք օճաքմամըն գէօյէ գօնմաճագ։ Իմտի Նօյէմ-պէրին ալթընճը կէճէսի, թամ օ գա-տարին վագը օլուր սաաթթա Ա. փէտէր րուհունու Թէսլիմ իտէր։

«Ալլահ կէօրիւն, Ճէրապպիի Աե-րօլ փիտերլէս, րէսմի Թագսիմի իճրա իւլունուպ, վէ աէօ զիյարէթ մաՀ-գուպան սաաթի օլարագ, վէ նէյա նասըլ թագայիւրի սաաթ քապուլ օլունուր, սաաթինի պիւթիւն գուլլըգ տիւքքանլարը, տէպ-պիւպ քիւնտիսի, ֆէրմանինէ սայըլը Ա. ինչէ ատէտիմին, Յուսուֆ սաաթ ու սաաթ պուլունտու, վէ էնա սաաթ պուլուր գագ-սաաթի թագպիրէ պէքիւփ պէրպէր իլէ վէ քուտրէթլիւ սօնրա Ալէքսանտր ճէնաապլարը վէ Նուրիւճէլմիս Տաալ ճիհէթինտէ թիպ իւ-գալըմ իտէր։

Խրիստիանօս Հախատիւնալ վէ հագ-գըտա մէմլէքէթինի կէօրմէ ալսըզ աէրա-քէրլէր վէ պու ալէմի տէօրթ թիւրլիւ Թէ-միւլ տէ տիւզըլ Եշլան տէ իճրայի պէտէվի գէօրմիւշ լուր քի սաաթ նէտէնինթագ աէրա-մէսի քուլլանմագ օլունմուշ կիպի սաաթ տիւրպէ։

Մէտէքի Շահանէնին Լնտամո-լու վէ Ռումէլի, վէ Արապիսթան գըթթալէրինէ օլան ահալի, էֆրաթի պէշ միլիոն նուֆուսթան զիյատէ տիր էօյլէ ակլը տիր։ Պիւլ էֆրաթ պէշ միլիոն թութտուք։

Պու պիրի իւզէրինէ պիր սաամըն էսասը էրմէք, զախիրէ, սէպզէվաթ եաղ, սիւտ, մէյվէ, վէ էթլի մա-թաձընտան կիսէյի գատար պահալըգ պէշլի վէ սարու էտ չալըգ, հայվան-լըն էալիսօ հայվանլարընըն պօզաղը, ատագ գաղըթ, Թիւթիւն, օթլուգ սա-գը էլլին իլխրէթի, մալք օլունուր-ալթ վէ էսքիւաթ, Թիլթիլինի-տէ գանճէսի վէ սայըրէ վէ սայըրէ, էն ուճուզլուգ վէ էն ֆուգարայը օլան էհալէ սաաթի պիր պիրի իւզէ-րինէ պիր նուֆուսի իւչն աէնէտէ օն լիրալըգ աշաղը հիսապ օլունամազ։

Իմտի էյլլի պէշ միլիոն քէրէ օն լիրան իսէ, լաքի էլլի էլլի միլիոն լիրա, պու գատար միլիոն լիրա վէ պէլքի լաքի գաթը չիւպհէսիզ հէր պէր սաաթ օլունամազ տըր, վէ պէլ-քիւ աէ լաքի լիս գալըր։ Տէմէք օ-լուր քի, պու միլլէթ ահէնքի ա-րալը լաքի էլլի էլլի միլիոն լիրա գադըն վար, հալլըրատան էլնէտ սա-ըր էլլի էլլի պիր գաղըն աէմէք տիր։ Պէօյլէ պիր գաղըն էյլէտ էմէրին պիլիւր կէօրէ հագ օլմամ օլըր, միւլքի լաքի էլլի էլլի միլիոն լիրա աէլ-մայէյէ միւհթաճ տըր։ Տէմէք խա-թըմէմըշ դէ, պու պին լաքի էլլի էլ-լի միլիոն լիրա հապէր պիր պօրճա աէր Իրան չիւնչիւն աէմէք խաթըրլըղը դըր, մէ-մալիքի Շահանէ աւթալիւնին, Թօփ-րագ, խանէ, հայվանատ, մալ վէ ազատ օլարագ, միւլքիլէթլէրտէ ա-գալը պին լաքի էլլի էլլի միլիոն լի-րալըգ սէրմայէսի օլաճագ տըր․ վէ հալթա պաշգա պիրէ պիրէ պաշգա պէօյլէ Թէրէ.

մաշ օլթուքլաանտան, ինթիխալ տըր պաշնան կէլի գալթը վէ մէլէքիմ աէօրթ գալթը տահի վար տըր։

Պու պին լաքի էլլի էլլի միլիոն լիրա աէվալիւմ, միւլքիւն իքինճի տիր, վէ սէրմայէ չալըմալ, նէ տիր պօրճա-լըմ չիւնքի պուլտէ գօլայճան խաթայալթ վէ էֆրաթալթ։ Օ սաաթ խուսուլիւն խու-խայալթ վէ էֆրաթալթըն սէրվէթինէ պիւլէթին մէմալիքի Շահանէ խէրին էվրիւ պէշ միլիոն լիրա սաաթի օլու-մազ, գէօրէ ձիւմէլէրին էվրիւզ օլարագ սէրմայէ քուլլանըլմայէ մէշրու օլ-մամ, Ֆէլլէ պէ միլիոն լիրա ալթըն, պօրճա նէ տէ պիր միլիոն մէզքիւր իւսուլ պօրճ, նէօեն աէմալը լինէլ միւթէլիֆ տէ, վէ պու վէրմէքլէ մէթէլլօլ պէշէն սաաթ աէօրթ, պարա պէշ վէրիւր սէրմայէ ու ահալի սաաթ աէօրթ, պէշ չալըշ-մազ պէրէ իւ պոլմազ ալմա պէշ եիւզ։ Պէշ սաաթ օլարագ, իւչ գալթը պէշ սաաթ աէօրթ գալթը, ալթըն ին պօրճալ սաաթ մի-գտարի պէշ միլիոն լիրա աէվալիւմ պօր-ճումուզ, էվվէլ լաքի իւչ պին պօրճ-լէր սաաթ պօրճ, վէ պարաճըգ պօրճ վէ պիւթիւն օլանլարն պէշ սաաթ պօր-ճու ալէ, ալէքին պէշ միլիոն լիրա աէվ պէշ պօրճ չիքարագ սէրմայէ պուլունմաքտա տըր։

Պու հիսապ քիւմլէնին չիւպհէսի օլմայըպ, պէշ պինլէրին գաղըթ վէ լէօքսիւ էկէր պէ հէր սէնէ պէլկէ օլթագ պէրպէր սաաթ, ալթը ալթընճը աէրթ-մէրտէ օլմագ պէշ օլարագ պէշէ պէշէ պիր սաաթ, սաաթ տէօրթ աէրթ սաաթ պօրճ պէ թէմէքքիւր օլունմաքտա տըր ու, պու աէլ-ճէր, լիւզում պէշ սաաթ աէլ պէ պէր սաաթ, գաթըրըպ, պէշ պէշ պիր պէշ պէշ-պէշ, Լօնտրէ սէմէրիւր լաքի սաաթ ալթը Թէ-պէթի լիւզում։

Թօրամ Թէքլէլիւր տիր, պիրի ինտէ-ճէֆէք ինճէ ֆէք իւզէրինէ, ատիլէրի մաթլու իւզէրինէ, էլէնտէք ինճէ ֆէք իւզէրինէ օլան պուղտայ, գաղըթ, չօրապ հայվանաթ վէ էմալի օլան չէյլէր տիր, մաթլու իւզէրինէ օլան պամպուգ, իփէք, քէրէսթէ, պօյա, էճզա վէ էմալի օլան չէյլէր տիր։

Խարիճէ սաաթի գատար լաքի իւզէ-վի տիր, պիրիսի չիֆթլիք սահիպլէ-րինին գազանճը, վէ աէլլէրի հէր քէ-սին քէնտի Թարլա էօ պաղչէսինին գազանճը։

Լաքին պուլունտուն ձիւմլէսինէ էվվէլ պիր աէքէձիւլիւք վար․ քի պու տուր։

Թէօքիւլիւրսէ լաքի աճայիպ հալ կէօրիւնիւր․ քի հէր նէ գատար լաքի-սին աէլէտ Թահսիլտար խալք, լաքին ֆուգարալըղտ աէլլէթ ի-թէր չէյլէր տիր։

Պօնլարըն պիրիսի․ էսքի էլէքթրիգ վէ խանէսինի խարէտ խալքէր գատար չէյ էքէր պիչէր, վէ գուսու-րունտան գայտ իթմէզ․ պօնլարտան չօղու, հէր ալէն պիւթիւն սաաթ չիւչէր վէ կէչ պախչէսինի Թէսա-րիֆ խալէ, պիւթիւն կէօզըն օճու-րումուզ լէր վէ սաաթ ալէն էսքի պու թիւլլէ պիլմէտէն խալի հալէ, պիր քէօ-լէ կէօրիւլիւր պիւյիւք սաաթ տաթլը ալթըն օքէօզլէ տիր, նէ պիր պօրա վարլըղը պիլմէզ տիր, նէ տէ պիր աճէմի, լաքին չէօլ կէօրիւլիւր ալթըն պէշ կէչիլմէք տիր, լաքին պօճալըրըն պէր իւզէրինտէ պիր իւզէ տիր։ Ալթըն սաաթ պէշ օլարագ, Լօնտրէ ալթընճը պօլ պէրէ, աէօլէ պէրէ սաաթ ալթը աէլլէրինի պէճէրէլմէքտէն սօնրա պօլ-պօլ պէշ տէ պուլունմագտա։ Պու սէպէպլէ, ալթըն գաղըթը, կէօրէ պիւթիւն գաղըթ սաաթ մի-գտար ֆուգարայը օլան պօրճլէրի մէ-մալիքի աէլէլէրինտէն գուրթուլամամ, վէ ալէքսիզ ֆէրտի իճրա պէլի-նիւմ պու աէլլէր պուլունմագտա տըր, վէ օ պիրի խաշըգ աէվլի սաաթ ճիւմլէսինինքի տուրմագ պիր սաաթ պօրճ պիրալըն խուսուսի պէյան օլունմագտա տըր։

Իքինճիսի, պօնլարըն աճայիպ պէշ եիւզ կէլէն պիր սաաթ, պիր պէշ-

նիւն էլինէ պիր գաչ բարա կէչուրի կիպի, իւք իչի ֆամիլեաօրնըն պօնունա եա պաշընա տիկի պըմըրնը թէտարիք իթմէք, քիւբէ պիլէզիք պումագ, շալ, վէ սաաթ գուլլանմագ վէ պունա էմսալ սարֆիյաթ տըր քի, Եւրոբատա էօյլէ սէրմայէ թէնմիյէ օլունուր. սէրմայէ քի թէտավիւլէ կիրմէզ վէ պիր չէյ հասըլ իթմէզ, վէ սօն սօնունտա էրինէ սաթըլըր, էւնիր վէ մահվ օլուր:

Անատօլու վէ Բումէլիտէ միլյոնլար իլէ պէօյլէ էօլիւ սէրմայէ մէվճուտ տուր, վէ միլյոնլար իլէ ինսանլար վար տըր քի էյէճէյի, իչէճէյի վէ կիյէճէյի եօգ տուր, ֆագաթ տիկի ալթընը քիւրէսի վէ պիլէզիսի վար տըր:

Պու թէրաֆլարտա, սէրմայէ նէ տիր, նասըլ արթար, եախօտ նասըլ արթըրմալը, պու էսրարէ վագըֆ օլան եօգ կիպի տիր, վէ պու սէպէպլէ սէրմայէ տայիմա չիւրիւմէքտէ տիր:

Պու գատար զըր պիր չէյ միտիր պիլմէզ քի, պիր ատամըն պին գուրուշու օլսա, նիհայէթ օն սէնէտէ պին տահա գազանըր վէ իքի պին օլուր. վէ օ վագըթ օն սէնէ տիկի ալթընըղ, քիւրէսիղ, վէ պիլէզիքսիղ գալտըղընա պէտէլ, օն սէնէ սօղրա պունլարըն պիրինի էտինիլքտէն սօղրա, հէմ մուէպպէտէն էտինիլքտէն սօղրա էլինտէ պին գուրուշ տահա ֆազլա սէրմայէ գալըր, վէ օ տա օն սէնէտէն օն սէնէյէ, եախօտ էէրինէ վէ վագըթընա կէօրէ տահա չօգալըր վէ տահա կէճ գաթ գաթ օլաճագըր:

Անգլէրլէրէն տէտիք քի, էօյլէ եախօտ պաթըլ սէրմայէ, սահիպինէ պիր ֆայտէ հասըլ իթմէտիքտէն մաատա. տախի պիր պէօյլէ զիան տըր. պէշ օն էրմէ պին գուրուշլուգ, պէօյլէ պաթըլ սէրմայէսի օլան քիմսէլէր, հէր սէնէ օնուն ֆայիզինի շիւպհէսիզ զիան իթմէքտէ տիրլէր:

Իսքէնտէր Թէվֆիկ.

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍ

Փիլիպէ սանճագը մութասարրըֆը սաատէթլիւ Մուխլիս էֆէնտի հազրէթլէրինէ, վէ Սըվաս էյալէթի մութասարրըֆը սաատէթլիւ Զէքի բաշայա, թէպտիլէն իքինճի րիւթպէտէն պիրէր գըթա Մէճիտիյէ նիշանը զիշանը իհսան պույուրուլմուշ տուր:

— Թահվիլաթը միւմթազէնին հուլուլ իտէճէք քեանունի էվվէլին իպթիտասը օլան (եանի պու կիւնքի) ճումաա էրթէսի կիւնիւ ուսուլի վէճհ իլէ, տայիրէի մախսուսէսինտէ ալէնէն գուրասընըն քէշիտէ օլունաճագը իլան օլունուր:

— Մահը հալին սէբիլինճի կէճէսի, Խըմիրաէ չիւտէթլիճէ պիր հարաքէթը արզ օլմուշ իսէ տէ, համտ օլսուն պիր կէօնէ մազարրաթ կէչմէ իթմէտիկինի օլ թէրաֆտան թահրիր իտէյօրլար:

ԻԼԱՆԱԹ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ
ՕՐԱՑՈՅՑ 1863 ԹՈՒԱԿԱՆԻ Ն ույն.
ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ա. ԹԱՀՄԻԶՃԵԱՆ

Պու էէնի օրացույցտա Էջմիածնական վէ Հավմէական Հայլարըն քեաֆֆէսի եօրթուլարը եազըլը տըր, հէօյլէ քի միլլէթին իքի գըսմը տախի գոլայլըգլա գուլլանապիլիր:

Քէզգալիք, բօսթա, թէլէղրաֆ, վէ վաբօրլար իւզէրինէ տախի պազը մալիւմաթլարը վար տըր:

Սօնլարընտա Էրմէնիճէ պիր պիւմէճէ օլուպ, պունու 1863 սէնէսի փէտարուար այըն սոնունա գատար հալը խուէն օլուր իսէ, քէնտիսինէ Չամչեան Հայոց Պատմութիւնուն իւչ ճիլտի հէտիյէ վէրիլէճէք տիր:

Պիլմէճէյի հալը խուէն գաթ, պու հալի Մէրճանտա Սարգարեան Յարութիւն աղանըն քիթապխանէսինէ կէօնտէրիպ, օրատան մէզքիւր հէտիյէյի ալապիլիր:

Սաթըլըր հէր Էրմէնի քիթապճըլարտա:

ՄՈՒՍԻԳԻԻ ՕՍՄԱՆԻ

Մուսիգի, մահսուսաթը հասէնէնին պիր մուհարրիքի ձէվքի օլտուղու ձիհէթլէ, ձէվքի զամանի միլէլը միւթէմէտտինէ՛ բնարինտէ, ագիմ իթիպար պուլմուշ օլդուղու միւլիւ, չէնա սէնէտէն պէրու, մէմալիքի մահրուսէի Շահանէտէ տախի մէվատտի թահսիլինէ սըրատըն կէչմիշ օլուպ, միւթէպէր ֆամիլիալարըն վէ պա խուսուս զյատէ թէրպիյէի օլմիւշլարըն ֆայտէլէւ պիր էյլէնճէսի օլմուշ իսէ տէ, պու վէճհ իլէ քէնտի քէնտիլէրինի էյլէնտիրմէճէք ադրուսիյլէ իլմի մուսիգի թահսիլինէ մէշղուլ օլանլարըն մուալլիմլերի վէ խոճալարը թամիքլէրի տէրս տէֆթէրլէրի տէխ սէ էյլէ Եւրոբա ուսուլընճէ օլուչու ձիհէթլէ տայիմա էհնէպի մուլէթ վէ մէմլէքէթլէրինին նամլը էրի էօյրէնիլէպիլմէքտէ տիր. հալ պուքի պու նազէմաթ հէր նէ գատար ուէմ' թամլու օլսալար, պիրլէր կիպի ահալի Շարգընըն իւզէրինէ պէօչիւք պիր թէէսիր իճրա իտէմէզ վէ խուսուսիլէ նազէմաթի Շարգըյէ լէզզէթինէ ալըշմըշ օլան զիյատէ եաղլու գուլագլարա բէք տէ թաթլու կէլմէզ օլտուղու աշիքեար վէ փիլհագիգէ նազէմաթի Շարգընէնին հէլավէթ իլէ լէթաֆէթի տէյիլ, եալըն պիլէ շարգըյուն բնարինէ, վէ իւլա պիզզաթ էհնէպիլէր նէզտինտէ պիլէ մագպուլ վէ բէսէնտիտէ օլաճաղընի տամէմ իւլ նիքեար տըր:

Կեչէնլէրտէ պազը զէվաթը մութէպէրէնին էմրի իւզէրինէ չէնա գըլըա Օսմանըը շարգըլէրինին փէրտէլէրի Եւրոբա ուսուլի իւզրէ գալէմ իլէ նօթայա ալտըրմըշ, վէ ալաթի մուսիգըյէյէ զայէթ սահուլէթլէ մինասիպ կէլտիկինի կէօրմիւշ օլտուղումտան, պու սուրէթլէ զէվաթըլ միւթէպէրէտէն հէմսին պիր գաչ նէֆէրինին լէզզէթեապ օլտուղլարը մահզուզիյէթին թաստիքինի ալտուն իթմիշ օլտուղումտա մէսնի, Օսմանլը շարգըլէրինտէն էն զիատէ մագպուլ օլանլարըն փէրտէլէրինի նօթա իլէ վէ կիւֆթէլէրինի Եւրէնի վէ Թիւրքի հուրուֆաթը իլէ պասըրրաագ, Մուսիգի Օսմանի նամը իլէ նէշրինէ գարար վէրմիշիմ տիր քի, պու վէճհ իլէ զիյատէ էհվէն օլաճաղընտան, հէր քէսին քէսէսինէ սախի էլվէրիշլի օլաճաղը աշքեար տըր:

Մուսիգի Օսմանինին հէր պիր նուսխասընըն իքիշէր եախօտ իւչէր շարգը պուլունարագ, պու սէնէ քեանունի էվվէլ բուլինին իպթիտասընտան պէտ իլէ, պայր պիր թէֆա չըգարըլաճագ տըր:

Իւճրէթի սէնէվիյէսի եանի 12 նուսխասընըն պահասը բէշին օլմագ իւզրէ ալթը ատէտ պէյազ Մէճիտիյէ տիր. հէր պիր նուսխասընըն պահասը բէզգալիք բէշին օլմագ իւզրէ, սիմ ագճէ օլարագ օն պէշ գուրուշ տուր:

Պիր սէնէլիք ապօնէ օլմագ եանի մահ պէ մահ թապ ու նէշր օլունաճագճա ալմագ իւզրէ, էվվելինտէն եազըլմագ իսթէյէնլէրին իսիմլէրի տէֆթէրէ գայտ իտիլէճէք իսէ'ն, չիւնքի պէր վէճհը ամէ պէյան օլունան մահալլէր թալէպ գըլընմըշ տըր:

Սթամպօլտա Չուգատըր խանը գարշըսը դարչըսընտա. Նումէրօ 4 փարտա քիւթիւպխանէսի. Պէյօղլունտա, Թէաթրօ գարշըսընտա նումէրօ 191 Պէնիլեանըն Շէքէրճի տիւքքեանը. Տէրի սաատէթ խարիճինտէ օլան պէլտէլէր իչին ֆիատի մէզքիւր թէսպիթ օլունմայուպ, ֆագաթ բօսթա եախօտ վաբօր իւճրէթի հէր նէ իսէ զամ օլունաճագ տըր:

Վ--րր--ն Փ--ք--էն.
Տէգր--ն Չ--խ--ճէ--ն.

Էմէրիգան սօպալարը թիւրլիւ պէ թիւրլիւ, էն ուճուզու էլլի պէշ գուրուշա սաթըլըր Պալաթատա Ամէրիգան մաղազասընտա Եօմէր սօգաղը Ն՜ 17   10

Գալաթըար խանընտա աէօրտունճիւ նումէրօ օտասընտա թէրճիւմէ, պու սէֆա Պէյօղլու Ջէնի խանըն իւստ գաթընտա. գարշուսունտա իշինիտէ նումէրօ էէմի օտայա թաշընըլ օլմուշ օլտուղունտան, իշ պու թէրճիւմէտէ միւթէմէտիւլ պուլունար իլէ պէօյլէ պէյան օլունան թէրճիւմէ վէրիլիր.

Էրմէնիճէ Բէրեաքանութիւն. Ֆրանսըզճա վէ Թալեանճա իչին հօճա Պ. Թովմաս Թէրզեան.

Իւմի րագամ վէ տէֆթէր ուսուլլէրի իչին հօճա. Սիմօն Մինասեան:

Օսմանլըճա հօճա. Օգսէն Շահանեան.

Ինկիլիզճէ հօճա. Օհաննէս Գաբրիէլեան.

Պունլարտան մաատա, ամմա միլլէթլէրին թարիխի, քեօսիմ վէ Բումճա տէրսլէր տախի վէրիլիր:

Ջէբր օլունան թէրճիւմէտէ, պըրըճա պիր Ֆրրանսըզ հօճա տախի վար տըր քի, Թալեպլէրէ Ֆրանսըզճա միւքեալէմէ էթմէք պասըրլամագ տըր.   10

Պէօյլուքտէրէտէ, Ֆրանքլէրին թէփէսի նամ մահալտէ, Թահմինա գըրգ տէօնիւմ մըգտարը, էնվայի մէյվէ աղաճլարը վէ աստա քիւթիւքլէրիյէ միւղէյյէն պիր պաղ, տէրունինտէ քէպիր պիր քէօշք վէ ճէսիմ պիր պօսթան գույուսու, վէ էօնիւնտէ օն պիր պին զիրա' մըգտարը էպնիյէ եափըլմագ իւզրէ, արսայը հալիյէ օլարագ, իճարէ պաղ վէ արսա սաթըլըգ օլուպ, խահիշլէրի օլանլէր Պալաթատա Սարաֆլար խանընտա Ն° 8 օտատա Պ. Օգսէնթինեան վէ Յակոբ Նշանեան իլէ կէօրիւշմէլէրի իլեամ օլունուր: 11

Մէճմուայի Միւթէֆէննայի Մէկերրամա
Նիւ Եօրգըն Թազէսի
ԲԱԹԻԵՐՍՕԿՈՒՆ
Սունեա վէ հազիքեերի.
Սթիր գալինքլընէ, միւճ գալինքլընէ, միւհաքեմ գոյմէյի ու հազըն մէտամ պիր մուաղէճէ:

Էնտարիաըն Լանտէթ նամ գըլէթտար, 1858 Եանուար 21էտէ, վէ Ֆրանսանըն խաստախանէլէր Կազէթասը. պու մուալէճէնին միւթէ ագըլլարընը իւթմագլըգը. միւթէ էքչիլիպի. պաղր հազմ, վէ կասթրիթ վէ կասթրալճի թագըր օլունան սայր միւթէ իլլէթլէրինի բէք ալ վագըթտա էյի իտէր օլաճաղընը շահատէթ իտէրլէր:

Հէր քիւստաատ Թաբիֆինամէսի վար տըր. Բէրի մալ սանկին. Ահանտա Սիւսիւ Ֆայար օլունաճաղը, պունտան իփրաղ մահլույ գալմամա:

Ֆի. Հաղիքէր 2 ֆրանգ. Սունեաֆ 4 ֆր. Բարիսաէ Սէն Մարթէն սօգաղընտա. նումէրօ 2.6.

ԱՍԻԹԱՆԵՏԷ

ՏԵԼԼԱ ՍՈՒՏԱ էճզախանէսինտէ. Պէօյօղլունտա Ա ՄԷՅՖԷՏԻ.
Դալաթա.   29

ՏԱՃԱՐ ՄՈՒՍԱՅԻՑ

Պու խամ իլէ թապ ու նէշր օլունան իքի գըթա բէսալէ, միլլէթէ պիր պէրքիւլար օլմագ իւզրէ ֆիյաթը թէնզիլ օլունուպ, մուգատտէմքի 2 գուրուշ էէրինէ շիմտի 1 գուրուշա սաթըլմագտա տըր:

1862 Հօկտեմբեր 22	Բիրէր Նօյ 26	Սալը 27	Չարշ 28	Փէրշ 29	Ճումա 30	Ճէ. Դէկ 1
	Դ.Իչ.	Դ.Իչ.	Դ.Իչ.	Իչ.	Դուրուշ ալիւթա	Դ.Իչ.
Լօնտրա 3 այ	1093/8	1091/4				
Փարիզ "	23	23 8				
Մարսիլիա "	23	23 8				
Անվէրս "						
Վիեննա "						
Թրիեսթէ "						
Լիվօրնօ "						
Ճէնովա Լէն. "						
Օտէսսա 3 կիւն						
ՄԷՍՔՈՒՔԷԱԹ						
Մէճիտիյէ Լիրա	101 30	101 10	101 10	101 30	101 30—101 30	101 20
Եիրմիլիք կիւմիւշ	. .	. .	. .	. .	. . — . .	. .
Միւմթազը	57 20	57 30	57 30	57 30	57 30—57 20	57 30
Օն սէ՛ թէրթիպ ֆայ ալ	35 10	35 10	35 10	35 10	35 — 35 10	35 10
Գօնսօլիտէ	43 28	44 20	44 26	44 20	44 20—44 20	44 23
" Ճէտիտ	42 25	43 20	43 20	43 30	43 30—43 30	43 30
Թէրթիպաթը ճատիտէ	41 28	42 5	42 16	42 7	42 7—42 15	42 16
Եէհիմ	. .	. .	. .	. .	. . . .	. .
Ինկիլիզ Լիրասը	. .	. .	. .	. .	. . . .	. .
20 Ֆրանգ	. .	. .	. .	. .	. . . .	. .
5 " կիւմիւշ	. .	. .	. .	. .	. . . .	. .
Իմբէրիալ	. .	. .	. .	. .	. . . .	. .
Գարագօն	. .	. .	. .	. .	. . . .	. .
Գրիմիյ շարգը	. .	. .	. .	. .	. . . .	. .

ԶԱԽԻՐԷ 1 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

	Գուրուշ		Գուրուշ
Թայզան Արնաուտ	. . . .	Խամալ գըրըլճա	. . . .
Խամալ	35—35	Վարնա "	26—27
Գավար	. . . .	Պալըգլագ "	27—28
Բումէլի Պալշէք	. . . .	Պալշէք "	. . . .
Պալըգլագ	. . . .	Գօզօբօզ Գալաստ	. . . .
Ալօֆ գըրըլճա	. . . .	Խաշալ	. . . .
Խաշալ "	35—35	Արփա	13—15

Պալաթտէ մէզքիւր զախիրէլէրտէն 10.000 քիլէ մէվճուտ պուլունուր:

ԷՄԹԱԱՅԻ ԷՃՆԷՊԻՅԷ 1 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ՔԻԼԼԷ ՎԷ ԹՕԶ ՇԷՔԷՐԻ

Ինկիլիզ բրիմօ 6—10 նումէրօ	գանթար	Լիրա	2—90—2—95
Լիվէրբուլ 10 "		Մէճիտիյէ	. . . .
Օլանտա տէպրու 6-10 "		"	3 . . . 3—15
Անվէրս 8 "		"	. . . .
Ֆրանսըզ միւչէմմալը 10 "		"	2—55—2—60
Ինկիլիզ թօզ		"	. . . .
Օլանտա էքսթրա	"	"	2—80—2—85
" պիրինճի	"	"	2—35—2—40
" իքինճի	"	"	2—29—2—30
" իւչիւնճիւ	"	"	2—26
Ֆրանսըզ		"	2—26
ՏԷՄԻՐ Ինկիլիզ չէքիլմիշ թէօրթ քէօշէ		Գուրուշ	. . . .
" եուվարլագ		"	. . . .
" եասըլը		"	. . . .
" սաճ չէքիլմիշ իլէ		"	. . . .
" չէմպէր "		"	. . . .
Մօսքով չէքիլմիշ		"	. . . .
ԳԱԼԱՅ Գալայ գուլչ թամլա		" լիրա	7—75—7—80
ԳՈՒՐՇՈՒՆ Ինկիլիզ		Գուրուշ	245—247
" Ֆրանսըզ		"	238—240
ՉԷԼԻՔ Պիր ուֆէր 0		Լիրա	. . . .
" Իքի " 00		"	. . . .
ՍԱՃՄԱ Մարսիլիա չէքիլմիշ		"	1—40—1—45
" Ինկիլիզ " 40 օգգա պիր		"	. . . .
ՄՕՐ ՊԱԳԱՄ		"	. . . .
ՍԱՆԹԱՄԱՐԹԱ		"	35—40
ՋԱՃԸ ԳԸՊՐԸՋ		"	60—62
ՇԱՊ Ինկիլիզ		"	. . . .
ԿԷՕՋ ԹԱՇԸ Ինկիլիզ		Օգգա	. . . .
ԳԱՀՎԷ Գահվէ ֆինօ	%	Լիրա	11 1/2
" իքինճի	"	"	10 1/2
" իւչիւնճիւ	"	"	10
ՉԻՎԻՏ Ինկիլիզ		Շիլին	1—25—1—50
ԳԸՐՄԸԶ			25—52
ՊԻՊԷՐ Լօնտրա Մարսիլիա		Գուրուշ	6—6—10
ՆԸՇԱՍՏԸ Ինկիլիզ		"	6 1/2—6—25
" Մըսըր Պէմպէյ Էօզ		"	. . . .
ԹԷՆԷՔԷ + Նշան. Չիքթէ սանտըգ		Լիրա	2—75—2—80
ՌՕՄ Ամէրիգա. 10 կալօն 300 տիրհէմ		"	. . . 1
" Ինկիլիզ 1 կալօն		Շիլին	1 . . . 2

ԷՄԹԱԱՅԻ ՏԱԽԻԼԻՅԷ 1 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

		Գուրուշ
ԱՆԱՏՕԼՈՒ տէրէմ	Օգգա	. . . .
ԹԻՖԹԻՔ Էնգուրէ . . . Պէչմէք	"	. . . .
ՃԷՀՐԻ	"	. . . .
ՊԱԼ ՄՕՄՈՒ	"	. . . .
ՄԱԶԸ սիւահ	"	. . . .
" սարը	"	. . . .
ՓԱՄՈՒԳ խամ խըմիր	"	. . . .
" հալլաճ Մըսըր	"	. . . .
ՍԸՂԸՐ ԿԷՕՆԻ	"	. . . .
ՏՕՆ ԵԱՂԸ Անատօլու	"	. . . .
ՔԷՕՔ ԳՕԶԱ . . . Գանթար		. . . .
ԵԱԲԱԳ Բումէլի	"	. . . .
" Անատօլու . . (Մահսուլինտէ պէշլիք)	"	. . . .
" Եայլաճըգ . . . Սամսունտա	Օգգա	. . . .

ՄԷՃՄՈՒԱՅԸ ՀԱՎԱՏԻՍ
ՄԷՄՈՒՐԼԱՐԸՆԸՆ ԻՍՄ ՎԷ ՄԱՀԱԼԼԷՐԻ

ԱՍԻԹԱՆԷ. Պէօյլիւք Եէնի խանտա Թիւլլիէնտանեան Ցովակիմ.
ԻԶՄԻՐ. Սարգիս աղա Թ. Սըրմաքէշեան:
ՊՐՈՒՍԱ. Կէմիճեան Նշան աղա.
ԷՏԻՐՆԷ. Հաճի Յակոբ աղա Ալէմտար զատէ.
ՎԱՐՆԱ. Հաճի Կարապետ օղլու Յովհաննէս աղա.
ՎԻԷՆՆԱ. Չըրաճը Վ իչէն աղա.
ԱՏԱՆԱ. Բալաքեօզ օղլու Յակոբ աղա:
ՊԻԼԷՃԻԿ. Տէրզի Ենի օղլու Պետրոս աղա.
ԳԱՅՍԷՐԻԷ. Պէհլէրեան խօճա Պէյ.
ԷՆԳԻՒՐԷ. Մինաս ճիօվանի Լէօնտարի.
ԷԿԻՆ. Թաշճեան Յովսէփ աղա.
ՊԱԼԱՏԻԱ ՎԷ ՄՈՒՍՈՒԼ. Ավքեան Թովմաս աղա.
ՄԱՐԱՇ. Չօլագճը օղլու Հաճի Տէվիթ աղա.
ԷՐԶՐՈՒՄ. Շապանեան Գրիգոր աղա.
ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ. Ոսկի օղլու Էնգիւրէլի Կարապետ աղա.
ՔԷՕԹԱՀԵԱ. Լիւլէճեան Անտոն աղա.
ԻԶՆԻՄԻՏՏԷ. Գ. Տ. Թ. Գասպարեան:
ԹԷՔՖԻՐ ՏԱՂ. Ճամճը օղլու Յովհաննէս աղա:
ԱՖԻՕՆ ԳԱՐԱ ՀԻՍԱՐԸՆՏԱ. Պապայեան Գրիգոր աղա:

ՄՈՒՀԱԼԼԻՖԻ ՂԱԶԷԹԱ
ՅՈՎՀԷՓ ՎԱՐԴՈՒԱՆԵԱՆ.

ՂԱԼԱԹԱՏԱ ԷՐՄԷՆԻ ՔԻԼԻՍԷՍԻ ՍՕԳԱՂԸ Ն° 17
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄՈՒՀԷՆՏԻՍԵԱՆ ԹԱՊԽԱՆԷՍԻՆՏԷ.